

Arkivsak: 200401628-11

Arkivkode: 331

Saksbeh: Else-Berit Momrak

Saksgang

Eldrerådet

Omsorgskomite

Bydelsutvalget

Møtedato

05.11.2012

05.11.2012

12.11.2012

ETABLERING AV DEMENSTEAM 2013 - BU-VEDTAK 15.12.2011, SAK 176/11

Bakgrunn:

Bydelsutvalget vedtok 15.12.2011 følgende verbalforslag i BU-sak 176/11, Bydelsdirektørens forslag til budsjett 2012:

Bydelsutvalget ber om at det foretas en utredning som tar sikte på å få etablert et demensteam i Østernsjø fra 2013, evt. i samarbeid med bydel Nordstrand. Utredningen legges fram for bydelsutvalget til møtet i oktober 2012. Sammen med denne utredningen legges det fram en foreløpig redegjørelse om levekårene og omsorgssituasjonen for hjemmeboende demente eldre i bydel Østernsjø.

Saksframstilling:

I 2007 la regjeringen frem Demensplan 2015 "Den gode dagen". Planen er utarbeidet på bakgrunn av Rapport IS-1486 "Glemsk, men ikke glemt" fra Sosial- og helsedirektoratet og er en delplan innenfor Omsorgsplan 2015. Demensplan 2015 legger vekt på å styrke kommunenes arbeid, kapasitet og kompetanse i tjenestetilbudene til personer med demens fram mot 2015. Viktige satsningsområder er dag- og avlastningstilbud, pårørendearbeid, tilrettelagte botilbud og informasjon.

Et annet satsningsområde i Demensplan 2015 er utredning og diagnostisering av demens. Målet er at alle kommuner innen 2015 har system for utredning av demens, og det anbefales at det opprettes kommunale eller interkommunale demensteam.

Helsedirektoratet har i samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse utgitt en håndbok "Etablering og drift av demensteam – demensutredning i primærhelsetjenesten", en veileder for demensutredning i kommunehelsetjenesten med et standardisert utrednings- og diagnoseverktøy. Ved etablering av demensutredningstilbud i bydel/kommune er det anbefalt at det tas hensyn til bydelens/ kommunens innbyggertall og alderssammensetning. Veilederen vektlegger viktigheten av at arbeidet skal være basert på tverrfaglighet.

I følge veilederen er teamets anbefalte kjerneoppgaver:

- Kartlegging og utredning av personer med mistanke om demens i eget hjem/institusjon

- Oppfølging av personer med demens og deres pårørende
- Samarbeid med fastleger
- Samarbeid med andre aktuelle instanser i kommunen og spesialisthelsetjenesten
- Undervisning og veiledning av helsepersonell
- Veiledning til pårørende
- Pådriver og samarbeidspartner for utvikling av lokale tiltak for personer med demens og deres pårørende (f.eks pårørendeskole, dagaktiviteter knyttet til treffsentra, etc)
- Ansvar for søknader og oppfølging med kognitive hjelpemidler
- Deltagelse i nettverk for demensteam/hukommelsesteam i Oslo

Vurdering:

Demens er en ikke-reversibel og progredierende sykdom som rammer personer helt ned i 30-års alder. De yngste demente skal ikke utredes i bydel/kommune på grunn av kompleksiteten med andre diagnoser, men utredes i spesialisthelsetjenesten. Dette gjelder også psykisk utviklingshemmede som utvikler demens og personer med demens som utvikler vanskelig atferd. Det er eldre med hukommelsesproblemer og demensutvikling som skal følges opp i helsetjenesten i bydel.

Basert på tall fra Demensplan 2015, s.12, om forekomst av demens i de forskjellige aldersgrupper og befolkningsframskrivninger for bydelen, er det statistisk per i dag ca 950 personer i bydelen med demens-/hukommelsesproblematikk. Forskningstall viser at ca 40 % av alle demente bor i sykehjem, og ca 60 %, eller statistisk sett ca 570 personer i Bydel Østensjø, er hjemmeboende med eller uten tjenester. I fagsystemet Gerica er det registrert de innbyggere som er kjent av tjenesteapparatet. En finner her at 310 hjemmeboende brukere er registrert med IPLOS-score på 3 eller lavere på området hukommelse - (*definisjon: det er et bistandsbehov på området, men at personen fortsatt utfører/klarar eller delvis har funksjonen selv*). Av disse 310 hjemmeboende personene er 83 utredet for hukommelsessvanser og har en klar diagnose. Hos 36 personer er det usikkert om de er utredet, men det er dokumentert at de har en eller annen form for hukommelsessvikt. Av de 310 hjemmeboende brukere gjenstår det ca 191 hjemmeboende brukere som er registrert i Gerica med IPLOS-score på 3 eller dårligere, som en ikke kjenner bakgrunnen for hvorfor de scorer så lavt. Det betyr at de foreløpig ikke er kartlagt/utredet for sin hukommelsessvikt. Av de samme 310 innbyggere er det ca 270 som bor alene. Forøvrig vet en lite om levekårene for innbyggere med demens- /hukommelsesproblem som ikke har tjenester eller som ikke er registrert i Gerica. Oppsøkende fagkonsulent fanger hvert år opp enkelte av disse innbyggerne, da vedkommende tilbyr og gjennomfører besøk til innbyggere som fyller 80 år i inneværende år, og som ikke har tjenester fra bydelen. En ser derfor at det i 2013 er hensiktsmessig å øke omfanget av oppsøkende tjenester til å omfatte brukere i andre aldersgrupper for å identifisere flere hjemmeboende med hukommelsessvanser.

Bydel Østensjø har fra 2009 deltatt i to prosjekter i samarbeid med Sykehuset Innlandet for å vurdere nytten av IPLOS ved kartlegging av hukommelsessvanser. Det er innlemmet 150 brukere fra bydelen i prosjektet. Arbeidet med prosjektet har medført kompetanseoppbygging for ansatte i hjemmetjeneste, hos ergo- og fysioterapitjenesten, på treffsentrene og hos oppsøkende tjeneste, og arbeidet har vært koordinert av en ansatt ved bestillerkontoret. Prosjekt 2 er i avsluttende fase og en avventer en sluttrapport. Gjennom prosjektarbeidet er det etablert et tverrfaglig demensnettverk i bydelen, bestående av utvalgte ansatte i de nevnte tjenestene. Det har imidlertid ikke vært øremerket tid for disse ansatte til å kartlegge/utrede og særskilt følge opp personer som er identifisert med hukommelsessvanser. En vil derfor i 2013 organisere tjenestene slik at demensnettverket kan ivareta oppfølgingen av personer med demens.

Bydel Østensjø opprettet i 2012 som første bydel i Oslo, 100 % stilling for demenskoordinator. Koordinators hovedoppgaver er å ivareta og følge opp tjenestetilbud til brukere med kjent hukommelsessvikt, veilede ansatte og pårørende, koordinere bydelens tverrfaglige demensarbeid og demensnettverk. Demenskoordinator deltar i demensnettverket for Oslo kommune. Demensforeningen i bydelene Nordstrand og Østensjø er en aktiv gruppe og god samarbeidspartner for bydelens demenskoordinator og nettverk.

Det er også et godt samarbeid med fastlegene i bydelen. Flere legekantor har nå mulighet for elektronisk utveksling av meldinger mellom fastlege og pleie- og omsorgstjenestene. Dette sikrer også kommunikasjon mellom leger, demenskoordinator og demensnettverk.

Bydel Østensjø har fått midler til å etablere dagaktivitetstilbud for hjemmeboende demente, og en arbeidsgruppe er i gang med planlegging av et slikt tilbud.

Av hensyn til at brukere med kognitiv svikt og hukommelsesproblemer ikke skal oppleve det som vanskelig å ta kontakt med demenskoordinator og demensnettverket, anbefaler en at koordinator og nettverk endrer benevnning til hukommelseskoordinator og hukommelsesnettverk.

Bydel Nordstrand er forespurt med tanke på et eventuelt samarbeid om opprettelse av demensteam i 2013. De har foreløpig fra august 2012 organisert arbeidet overfor demente ved at sykepleiere i hjemmetjenesten og ergoterapeut fra innsatsteam er tillagt disse oppgavene, i tillegg til sine ordinære arbeidsoppgaver. Det er ikke opprettet egne/øremerkede stillinger i demensteam, og Bydel Nordstrand har ingen konkrete planer for å opprette et slikt team i 2013. Dette vil være en del av deres budsjettarbeid for 2013.

Bydelsdirektøren vurderer at Bydel Østensjø allerede har organisert et tverrfaglig arbeid rettet mot demente gjennom ansettelse av demenskoordinator, etablering av demensnettverk, samarbeid med fastleger, pårørendeforening og demensnettverket i Oslo. Dagtilbud for demente er også under planlegging. Vurdering av muligheten for å opprette ytterligere en stilling knyttet til bydelens arbeid med demens vil bli lagt fram i forbindelse med bydelsdirektørens forslag til budsjett 2013.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelens demenskoordinator og demensnettverk benevnes som hukommelseskoordinator og hukommelsesnettverk.
2. Hukommelseskoordinator skal sammen med de ansatte som utgjør det tverrfaglige hukommelsesnettverket i bydelen, ivareta kartlegging og oppfølging av demente ved at det øremerkes tid til dette arbeidet.
3. Vurdering av muligheten for å opprette ytterligere en stilling knyttet til bydelens arbeid med demens vil bli lagt fram i forbindelse med bydelsdirektørens forslag til budsjett 2013.

Tove Stien /s
bydelsdirektør

Jatinder Sharma /s
avdelingsjef